

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ | 07.07.2022

«Προοπτικές ανάπτυξης και ανάγκες χρηματοδότησης του τομέα των Κατασκευών»

Τις ιδιαίτερα θετικές προοπτικές ανάπτυξης του τομέα των **Κατασκευών** στην **Ελλάδα**, μετά από μια μακρά περίοδο συρρίκνωσης, καταγράφει μελέτη του **Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)**, με τίτλο «Προοπτικές ανάπτυξης και ανάγκες χρηματοδότησης του τομέα των Κατασκευών».

Η μελέτη παρουσιάστηκε σήμερα σε Συνέντευξη Τύπου που διοργάνωσε το **Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημόσιων Έργων – ΤΜΕΔΕ**, το οποίο ανέθεσε την εκπόνηση της μελέτης. Η μελέτη εστιάζει στις προοπτικές που διαγράφονται για τις **Κατασκευές** τα επόμενα χρόνια και παράλληλα διερευνά και ποσοτικοποιεί τις ανάγκες χρηματοδότησης που θα προκύψουν.

Ο **Πρόεδρος του ΤΜΕΔΕ, κ. Κωνσταντίνος Μακέδος**, σημείωσε ότι «Σήμερα, που οι προοπτικές για τον τεχνικό κόσμο είναι θετικές, το βασικό διακύβευμα είναι η ύπαρξη ευέλικτων λύσεων στον τομέα της χρηματοδότησης. Οι ευρωπαϊκοί πόροι, σε συνδυασμό με τα προγράμματα συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας προσφέρουν σημαντική εξοικονόμηση χρηματοοικονομικού κόστους στις επιχειρήσεις, αλλά αποτελούν και τη βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του κλάδου. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, στο ΤΜΕΔΕ, εργαζόμαστε όλα αυτά τα χρόνια, για την ενίσχυση και την ευνοϊκή χρηματοδότηση ενός υγιούς οικοσυστήματος μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Αυτών των επιχειρήσεων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά και την κρίσιμη μάζα ανάπτυξης στην χώρα. Με αυτό το δεδομένο, που επιβεβαιώνεται και από την έρευνα του IOBE, θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε στους δύο βασικούς πυλώνες της λειτουργίας μας, τον εγγυοδοτικό και τον πιστοδοτικό με πρωτοβουλίες και συνέργειες που θα επιτρέπουν στα μέλη μας να αποτελούν την ατμομηχανή της ανάπτυξης και των επενδύσεων».

Ο **Γενικός Διευθυντής του IOBE, Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Νίκος Βέττας**, αναφέρθηκε στον κρίσιμο ρόλο που μπορεί να παίξει ο τομέας των κατασκευών στα αμέσως επόμενα χρόνια για τη συνολική ανάπτυξη της οικονομίας. Ο τομέας είχε συνολικά υποβιβαστεί έντονα από την αρχή της δεκαετούς κρίσης και έχει εξαιρετικές δυνατότητες ανάπτυξης, όμως είναι κρίσιμος ο ρόλος της χρηματοδότησης όπως και του αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου.

Ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης

Σύμφωνα με τη μελέτη του **IOBE**, οι πόροι από το **Ταμείο Ανάκαμψης** μαζί με τα υπόλοιπα **Ευρωπαϊκά Ταμεία** και τους **Εθνικούς πόρους** αναμένεται να χρηματοδοτήσουν έργα υποδομών που θα τροφοδοτήσουν την ισχυρή ανάπτυξη των **Κατασκευών** τα επόμενα χρόνια, τερματίζοντας τη μεγάλη συρρίκνωση του κλάδου που σημειώθηκε μετά το **2007**.

Με βάση την ανάλυση των δράσεων του **Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ)** εκτιμάται ότι **επιχορηγήσεις ύψους €7,96 δισεκ.** θα κατευθυνθούν σε έργα που έχουν άμεση σχέση με τις Κατασκευές, **κινητοποιώντας συνολικούς πόρους ύψους €13,3 δισεκ.**

Τα κατασκευαστικά έργα που θα στηριχθούν με επιχορηγήσεις από το **Ταμείο Ανάκαμψης αφορούν κυρίως τους τομείς της Ενέργειας (€4,6 δισ.), των Μεταφορών (€4,1 δισ.) και του Περιβάλλοντος (€2,9 δισ.).** Μαζί με τους πόρους από τα δάνεια του **Ταμείου Ανάκαμψης** (και τους κινητοποιούμενους από τα δάνεια πόρους χρηματοδότησης) εκτιμάται ότι για έργα με άμεση σχέση με τις Κατασκευές **θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν την περίοδο 2022-2026 συνολικά €27 δισεκ.** (επιχορηγήσεις €13,3 δισεκ. και δάνεια €13,7 δισεκ.).

Συνεπώς οι **επενδύσεις σε Κατασκευές** – κυρίως στις υποδομές – εκτιμάται ότι θα **ενισχύσουν σημαντικά το μερίδιό τους στο ΑΕΠ** την περίοδο **2022-2026**. Μεσοπρόθεσμα, εκτιμώνται **επιπρόσθετες επενδύσεις σε υποδομές και κατοικίες ετησίως ύψους έως 4,1% του ΑΕΠ** (συγκριτικά με το 2020) – με το ποσοστό των επενδύσεων σε κατασκευαστικά έργα να φτάνει μέχρι το **8,1% του ΑΕΠ το 2025 από 4% το 2020**.

Εκτιμάται επίσης ότι η αξία παραγωγής των κατασκευαστικών έργων υποδομών και κατοικιών θα ακολουθήσει ισχυρή ανοδική πορεία την περίοδο **2022 - 2026**, ξεπερνώντας τα **€18 δισεκ.** το **2025** (από €7,6 δισεκ. το 2020). Εξαιτίας της ισχυρής επίδρασης των επενδύσεων του **ΕΣΑΑ**, η συνολική ώθηση θα δοθεί σε μεγαλύτερο βαθμό από τις επενδύσεις σε υποδομές και κατασκευαστικά έργα πλην κατοικιών. Όμως, και η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα θα ενισχυθεί συγκριτικά με το (χαμηλό) επίπεδο που καταγράφηκε το **2020**.

Η ανάπτυξη των **Κατασκευών** θα ενισχύσει σημαντικά και τα μεγέθη των επιχειρήσεων του τομέα τα επόμενα χρόνια. Εκτιμήθηκε ότι συνολικά ο **κύκλος εργασιών** του τομέα θα διπλασιαστεί την περίοδο **2021-2026**, φτάνοντας τα **€19,8 δισεκ. το 2026**, εφόσον απορροφηθεί το σύνολο των πόρων του **Ταμείου Ανάκαμψης** (επιχορηγήσεις και δάνεια).

Εκτίμηση αναγκών χρηματοδότησης

Όπως τονίζεται στη μελέτη του **IOBE** η ανάπτυξη των δημόσιων και ιδιωτικών κατασκευαστικών έργων, η συμμετοχή σε δημόσια έργα και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού δυναμικού του κλάδου θα απαιτήσουν σημαντικά αυξημένους πόρους χρηματοδότησης από το χρηματοπιστωτικό σύστημα, τόσο σε κεφάλαια κίνησης όσο και σε μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια.

Με βάση τα αποτελέσματα των οικονομετρικών εκτιμήσεων και την προσδοκώμενη εξέλιξη της κατασκευαστικής δραστηριότητας, εκτιμάται ότι οι καθαρές ροές δανείων με διάρκεια έως **1 έτος** (κεφάλαια κίνησης) στις Κατασκευές θα μπορούσαν να κυμανθούν την περίοδο **2022-2026** από **€363-€546 εκατ.**

Αντίστοιχα, οι **καθαρές ροές δανείων με διάρκεια μεγαλύτερη από 1 έτος** εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να κυμανθούν την ίδια περίοδο από **€1,04 - €1,44 δισεκ.**

Οι **καθαρές ροές δανείων με διάρκεια έως 1 έτος** στις δραστηριότητες **Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών** εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να κυμανθούν από **€46-€124 εκατ.**, ενώ με διάρκεια μεγαλύτερη από 1 έτος από **€99 - €212 εκατ.**

Συνολικά, εκτιμάται ότι οι **ετήσιες ακαθάριστες ροές δανείων στον τομέα των Κατασκευών** θα μπορούσαν να κυμανθούν από **€2,0- €3,0 δισεκ.** την περίοδο **2022-2026**. Οι ακαθάριστες ροές βραχυπρόθεσμων δανείων εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να κυμανθούν από **€250 εκατ. έως €900 εκατ.** Η πλειονότητα των δανείων θα είναι μακροπρόθεσμα δάνεια με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος, με τις ακαθάριστες ροές τους να κυμαίνονται από **€1,7 έως €2,2 δισεκ.**

Στη μελέτη διερευνήθηκαν συμπληρωματικά οι ανάγκες χρηματοδότησης του τομέα των Κατασκευών με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων, με την αξιοποίηση δεδομένων από λογιστικές καταστάσεις τεχνικών και μελετητικών επιχειρήσεων.

Από τη σχετική ανάλυση εκτιμήθηκε ότι ο **συνολικός τραπεζικός δανεισμός** των επιχειρήσεων του τομέα την περίοδο **2022-2026** θα αυξηθεί συγκριτικά με το επίπεδο του **2020** κατά **€596 εκατ. έως €2,3 δισεκ.**

Για τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις**, η αύξηση του συνολικού τραπεζικού δανεισμού εκτιμάται ότι θα κυμανθεί από **€248 εκατ. έως €957 εκατ.**, που αντιπροσωπεύει το **42%** της συνολικής αύξησης. **Οι μικρές επιχειρήσεις συγκεντρώνουν το 25%, οι μεσαίες το 13% και οι μεγάλες το 21%** της συνολικής αύξησης του καθαρού τραπεζικού δανεισμού.

Οι δυσκολίες στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων

Για τον κλάδο των **Κατασκευών** η πιστωτική επέκταση ήταν ισχυρή μέχρι και το **2008**. Οι καθαρές ροές δανείων προς τις **Κατασκευές** και τις δραστηριότητες **Αρχιτεκτόνων** και **Μηχανικών** υποχώρησαν σημαντικά μετά το 2008, παρουσιάζοντας μέχρι το 2020 στασιμότητα κατά μέσο.

Η στασιμότητα των καθαρών ροών τραπεζικής χρηματοδότησης στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, στον τομέα των **Κατασκευών** αλλά και συνολικά στην ελληνική οικονομία, υποδεικνύει την υποχρηματοδότηση των **ΜμΕ** και αφορά όχι μόνο τις ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης αλλά και στις επενδυτικές τους ανάγκες. Ως εκ τούτου, η οικονομική κρίση και η αδυναμία πρόσβασης σε δανειακά κεφάλαια δημιούργησαν ένα χρηματοδοτικό κενό, το μέγεθος του οποίου προκύπτει από τη διάσταση που υπάρχει μεταξύ προσφοράς και ζήτησης κεφαλαίων από τις ΜμΕ.

Η προσδοκώμενη άνοδος της κατασκευαστικής δραστηριότητας θα ενισχύσει την ανάγκη των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών του τομέα για χρηματοδότηση τα επόμενα χρόνια.

Ωστόσο, οι δυσκολίες στη χρηματοδότηση και το υψηλότερο (συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρωζώνης) κόστος δανεισμού των τεχνικών επιχειρήσεων και επαγγελματιών παραμένουν εμπόδια. Συγχρόνως, το χρηματοδοτικό κενό στην **Ελλάδα** είναι σταθερά υψηλότερο έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Οι **δυσκολίες στη χρηματοδότηση** και το υψηλό χρηματοδοτικό κενό **μπορεί να αμβλυνθούν με τη χρήση διάφορων χρηματοδοτικών εργαλείων** (π.χ. εγγυητικά κεφάλαια, επιδότηση επιτοκίου, κ.ά.), ώστε να υλοποιηθούν απρόσκοπτα οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε κατασκευαστικά έργα τα επόμενα χρόνια.

*Τα αρχεία της μελέτης και της παρουσίασης είναι διαθέσιμα [εδώ](#)